

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. ик. н. **Маргарита Кирова Бонева**

на дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “доктор”, Област на висшето образование 1. Педагогически науки
Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,
Научна специалност: „Методика на обучението по техника и технологии”

на тема:

ВЛИЯНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ ВЪРХУ ПОЗНАВАТЕЛНАТА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДОМАШНА ТЕХНИКА И ИКОНОМИКА – V КЛАС

на **ВАСИЛ ИВАНОВ ВАСИЛЕВ**

докторант към катедра „Технологично обучение, професионално образование и ПУНУП“ при Педагогическия факултет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“

с научен ръководител: **ПРОФ. Д. ИК. Н. МАРГАРИТА КИРОВА
БОНЕВА**

Предложеният дисертационен труд е с обем от 237 страници, от които 205 основен текст и включва увод, три глави, заключение, изводи с теоретичен и практико-приложен характер, приноси на дисертационното изследване, списък на научните публикации по темата на дисертацията, използвана литература и приложения.

Разработеният в дисертационния труд проблем е актуален в научно и научно-приложно отношение.

Целта на дисертационния труд е точно формулирана: Да се изследва влиянието на интерактивните методи на обучение върху познавателната ефективност по учебния предмет „Домашна техника и икономика” – V клас.

Проблемът за реализиране на интерактивни методи в учебния процес има своето непреходно значение в национален и световен мащаб. Концептуалните основи на дисертационното изследване са формирани на основата на анализ и преосмисляне на теоретико-методологичните подходи, представени в работата на редица учени от

различни научни направления по проблемите на прилагане на интерактивните методи в училище.

В методиката на преподаване на техническите и технологичните дисциплини в културно-образователната област «Бит и технологии» преобладават традиционните дидактически методи. Това е и основната причина за разработване на модел за оптимално съчетаване на традиционни и съвременни интерактивни методи, на базата на прецизно проведено изследване.

В увода докторантът мотивира избора на темата, обосновава необходимостта от методика за тестване и анализ на резултатите с три фази: подготвителна, изпълнителна и окончателна. Представя проблема за познавателната ефективност на обучението по „Домашна техника и икономика” в V клас и нейното активизиране чрез приложението на интерактивни методи в учебния процес. Определени са обекта, предмета, целта, хипотезата на изследването и са формулирани задачите за постигане на целта. Прецизното формулиране на методологическите характеристики е предпоставка за коректно осъществяване на изследването.

В първа глава докторантът предлага исторически преглед на развитието на идеята за трудово обучение и възпитание, основните понятия и прави сравнителен анализ на технологичното обучение в европейските и световни образователни системи и мястото на технологичната култура в тях. Особено място заема проблемът за технологичната култура в нормативните образователни документи и в образователните програми по домашна техника, икономика и технологии V - VIII клас. Предложен е прецизен анализ на учебната програма по „Домашна техника и икономика” в V клас и мястото на технологичната култура в нея.

Във втора глава се представят теоретичните аспекти на интерактивните методи и техники, особеностите на интерактивната образователна среда и интерактивното обучение.

Докторантът показва не само познаване, но и задълбоченост при сравнителния анализ на съществуващите концепции и постановки от различни теоретични източници.

Трета глава представя методологията на изследването за влиянието на интерактивните методи на обучение върху познавателната ефективност на обучението по учебния предмет „Домашна техника и икономика”-V клас. Предложени са етапите и методите на изследване, обработката и интерпретацията на получените резултати от изследването. Подбраният инструментариум (анкета, тестове, метод на

експертната оценка) е прецизно описан и позволява да се проведе комплексно изследване.

Експериментът обхваща 144 ученици (6 паралелки) от три общообразователни училища в град Шумен, разпределени в две групи – експериментална (72 ученика) и контролна (72 ученика). Групите са формирани като имат относително равни възможности. Еднаквостта се постига по пътя на целесъобразното комплектуване на отделните групи. Докторантът съумява да организира резултатите по подходящ начин, като същевременно ги описва поотделно за всяка от двете изследвани групи и представя сравнителния анализ между тях, за да се открият по-добре различията и измененията в резултат на реализиране на подходящата методика.

За по-адекватна операционализация на целите при създаването на тестовете в експерименталната част на изследването се използва таксономията за когнитивните цели на Б. Блум. Авторско дело са разработените тестове за провеждане на изследването. Разработените тестове са структурирани по такъв начин, че е възможно да се направи оценка на равнището на познавателна ефективност, дори и без учениците да са завършили подготовката си през учебната година. Това структуриране дава възможност и да се проследи и оцени познавателната ефективност през целия курс на обучение по „Домашна техника и икономика” – V клас.

За установяване степента на съответствие между тестовите задачи и предварително определената цел за нуждите на изследването е направена експертна оценка.

Прилагането на метода на експертната оценка, подреждането и апробирането на тестовите задачи, констатиращият и формиращ експеримент, разработването на анкети за оценка на ефективността от прилагането на интерактивни методи от учители и ученици са елементи на едно задълбочено педагогическо изследване.

Данните са представени в табличен и графичен вид. Подборът на математико-статистическите методи е целесъобразен и позволява да се получат достоверни резултати. В стилистично и техническо отношение докторантът показва умения да представи убедително и с примери фактологията и успява да се справи с обема от статистическа информация. Задълбочено и компетентно се интерпретират множеството резултати, като се привеждат аргументи в полза на данните и се подчертава значимостта им за практиката.

Търсейки възможността за активизиране на учениците в урочната работа, със стремеж за подобряване на резултатите от учебния труд, в

процеса на изследването са използвани подходящи интерактивни методи в различни етапи и начини за приложение в макроструктурата на урока с учениците от ЕГ.

Доказани са приложимостта и ефективността на създадените методически модели за приложение на интерактивните методи.

Предложените изводи са резултат от реализираното емпирично изследване, от направения качествен и количествен анализ на резултатите.

Резултати от изследователската работа са публикувани в представените от списъка с публикации по темата на дисертацията и са докладвани на редица научни форуми.

Авторефератът отразява цялостно и точно основните моменти на предлагания дисертационен труд.

Приносните моменти в дисертационния труд са:

- разработване на методика, предлагаща нов, съвременен подход за повишаване на познавателната активност на учениците в обучението по Домашна техника и икономика;
- разработване на модел за конструиране на тестове за обективно оценяване на постиженията на учениците при общотехническите дисциплини;
- разработване на модел за реализиране на подходящи интерактивни методи и техника за повишаване познавателната активност на обучението по Домашна техника и икономика

Дисертационното изследване представя докторанта като ерудиран и коректен изследовател.

Всичко това ми дава основание да препоръчам на членовете на уважаваното научно жури да гласуват «За» и да предложат на Факултетния съвет на Педагогическия факултет да присъди образователната и научна степен „доктор” на ас. Васил Василев по научната специалност „Методика на обучението по техника и технологии”.

Изготвил становището:

(проф. д.ик.н. М. Бонева)

